DOMSTOLENS DOM
av den 1 juli 1969*

Mål 24/68

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd och försvarad av Sandro Gaudenzi, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Emile Reuter, juridisk rådgivare vid kommissionen, 4, boulevard Royal,

sökande,

mot

Italien, företrätt av befullmäktigade ministern Adolfo Maresca, i egenskap av ombud, biträdd av Pietro Peronaci, ställföreträdare för l'Avvocato generale dello Stato, med delgivningsadress Italiens ambassad i Luxemburg,

svarande.

Talan avser fastställelse av att Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen genom att trots artikel 16 i fördraget ta ut en statistikavgift på varor som exporteras till övriga medlemsstater och genom att ta ut en statistikavgift på varor som omfattas av rådets förordningar om vissa gemensamma organisationer av jordbruksmarknader och som importeras från övriga medlemsstater, i strid mot dessa förordningar.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena A. Trabucchi och J. Mertens de Wilmars (referent), samt domarna A.M. Donner, W. Strauß och P. Pescatore, domare,

generaladvokat: K. Roemer,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: italienska.

dom

DOMSKÄL

1 Kommissionen har enligt artikel 169 i fördraget väckt talan vid domstolen i syfte att få fastställt att Italien genom att ta ut en statistiktull på de varor som exporteras till övriga medlemsstater underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 16 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen.

2 Samma talan avser även att få fastställt att Italien, genom att ta ut en statistikavgift på varor som omfattas av rådets förordningar om vissa gemensamma organisationer av jordbruksmarknader och som importeras från övriga medlemsstater, har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt bestämmelserna i artikel 189 i EEG-fördraget, i förening med artikel 21.1 i förordning 120/67/EEG, artikel 19.1 i förordning 121/67/EEG, artikel 13.1 i förordning 122/67/EEG, artikel 13.1 i förordning 123/67/EEG, artikel 22.1 i förordning 804/68/EEG, artikel 22.1 i förordning 805/68/EEG, artikel 23.1 i förordning 359/67/EEG och artikel 3.1 i förordning 136/66/EEG.

Begreppet avgift med motsvarande verkan

3 Enligt artikel 9 i EEG-fördraget skall gemenskapen grunda sig på på en tullunion som baseras på ett förbud mot tullar och alla avgifter med motsvarande verkan mellan medlemsstaterna liksom införandet av en gemensam tulltaxa i förbindelserna med tredje land.

Enligt artikel 12 är det förbjudet att införa nya tullar på import eller export eller avgifter med motsvarande verkan.

Enligt artiklarna 13 och 16 skall de tullar och avgifter med motsvarande verkan, såväl vad gäller export som import, som är i kraft mellan medlemsstaterna avvecklas i enlighet med bestämmelserna och inom de tidsfrister som fastställs i dessa.

4 Dessa artiklars placering i inledningen till den del i fördraget som avser gemenskapens grundvalar, varvid artikel 9 i själva inledningen till avdelningen om den fria rörligheten för varor och artiklarna 12, 13 och 16 i avsnittet om avvecklingen av tullar, räcker för att markera de utfärdade förbudens viktiga roll.

Den tvingande effekten i dessa förbud är sådan att fördraget, i syfte att undvika att förbuden kringgås genom olika tull- eller skatteförfaranden, har velat förhindra alla eventuella bristfälligheter vid genomförandet.

5 I artikel 17 preciseras att förbuden i artikel 9 skall tillämpas även om tullarna är av skattekaraktär.

Artikel 95 som återfinns i den del av fördraget som avser "gemenskapens politik" och samtidigt i det kapitel som avser bestämmelser om skatter och avgifter syftar, genom förbudet mot att lägga högre interna skatter eller avgifter på importerade varor än på inhemsk produktion, till att täppa till de luckor som en skatteåtgärd skulle kunna orsaka i de fastställda förbuden.

6 Vid fastställandet av förbudet mot tullar skiljer man i fördraget inte mellan olika varor beroende på om dessa konkurrerar eller inte konkurrerar med importlandets varor.

Avskaffandet av tullmurar syftar således inte enbart till att avlägsna deras skyddande karaktär utan i fördraget avses tvärtom att regeln om avveckling av tullar och avgifter med motsvarande verkan skall ges en sådan räckvidd och allmän verkan att den fria rörligheten för varor säkerställs.

7 Detta system i sin helhet liksom den allmänna och absoluta karaktären av förbudet mot alla tullar på varor som omsätts mellan medlemsstaterna innebär att tullar är förbjudna, oberoende av alla överväganden om syftet med deras införande liksom ändamålet med de intäkter som de ger.

Motivet till detta förbud är att pålagor – om än minimala – som tillämpas vid gränsövergång utgör ett hinder för varors rörlighet.

8 Utvidgningen av förbudet mot tullar till avgifter med motsvarande verkan har till syfte att komplettera förbudet genom att göra det effektivt mot de hinder för handelsutbytet som blir resultatet av dessa tullar.

Användningen av dessa båda kompletterande begrepp syftar således till att i handeln mellan medlemsstaterna undvika införandet av avgifter vilka baseras på att varor vid omsättning inom gemenskapen passerar en medlemsstats gräns.

9 För att en avgift skall anses ha en verkan som motsvarar tull bör denna verkan bedömas mot bakgrund av fördragets mål i de delar, den avdelning och det kapitel som omfattar artiklarna 9, 12, 13 och 16, särskilt vad gäller den fria rörligheten för varor.

En avgift, om än minimal, som införs ensidigt, oavsett dess benämning eller utformning, och som läggs på inhemska eller utländska varor på grund av att dessa passerar gränsen, utgör, om den inte är en tull i egentlig mening, en avgift med motsvarande verkan enligt artiklarna 9, 12, 13 och 16 i fördraget, även om den inte uppbärs för statens räkning, inte har någon diskriminerande eller skyddande verkan och den avgiftsbelagda varan inte konkurrerar med inhemsk produktion.

10 Av ovan angivna bestämmelser och deras förhållande till övriga bestämmelser i fördraget följer att det förbud mot nya tullar eller avgifter med motsvarande verkan som är knutet till principen om fri rörlighet för varor är en grundläggande regel som, om inte annat föreskrivs i andra bestämmelser i fördraget, inte omfattar några undantag.

11 Enligt artikel 95 och följande omfattar inte begreppet avgift med motsvarande verkan sådana skatter eller avgifter som på samma sätt inom en stat läggs på liknande eller jämförbara inhemska varor eller som åtminstone, i avsaknad av sådana varor, ingår i en allmän intern skatt eller avgift eller som har till syfte att inom de gränser som anges i fördraget ersätta sådana interna skatter eller avgifter.

Om det inte är uteslutet att en viss utförd tjänst i vissa fall kan omfattas av en eventuell ersättning i proportion till den tjänsten, får detta endast avse sådana fall som inte leder till ett kringgående av bestämmelserna i artiklarna 9, 12, 13 och 16 i fördraget.

Den omtvistade avgiften

12 Svaranden har i första hand hävdat att kommissionen felaktigt har delat upp statistikavgiften i två skilda begrepp genom att hänföra den ena delen till import och den andra till export, medan den omtvistade avgiftens rättsliga karaktär bör bedömas mot bakgrund av dess verkliga effekt och inte genom en uppdelning i två skilda avgifter.

Den omständigheten att statistikavgiften läggs på varors alla gränsövergångar utan att skilja mellan export och import eller mellan inhemska och utländska varor utesluter i sig själv varje möjlighet att anse att avgiften har motsvarande verkan som en tull, eftersom alla verkningar till skydd för inhemsk produktion och alla diskriminerande verkningar har avlägsnats.

13 Kommissionen däremot ser den omtvistade avgiften som två skilda avgifter med motsvarande verkan som importtull respektive exporttull som innebär skyddande och diskriminerande effekter, oavsett hur små dessa är.

14 Det är oväsentligt för definitionen enligt fördraget om den omtvistade avgiften omfattar en övergripande avgift eller två skilda avgifter som utgör en exporttull respektive en importtull.

Genom att den generellt läggs på alla varor som passerar gränsen försvårar den berörda avgiften det ömsesidiga handelsutbyte som eftersträvas i fördraget och har därmed samma verkan på varors fria rörlighet som en avgift med motsvarande verkan som tull.

Avgiftens mycket låga nivå kan inte upphäva dess karaktär som avgift enligt fördraget eftersom detta, i fråga om kontroll av avgifters laglighet, inte tillåter att kriterierna beträffande avgiftens karaktär ersätts med kvantitativa kriterier.

15 Den italienska regeringen har hävdat att den omtvistade avgiften utgör en motprestation för en utförd tjänst och därför inte bör omfattas av definitionen på avgift med motsvarande verkan.

Enligt den italienska regeringen syftar den berörda statistiken till att mycket exakt fastställa varors verkliga rörelser och därmed förändringar i marknadssituationen.

Att de uppgifter som inhämtas på detta sätt är exakta ger importörerna en bättre konkurrenssituation på den italienska marknaden medan exportörerna får motsvarande fördelar i utlandet.

Dessa särskilda fördelar för de ekonomiska aktörerna motiverar att finansieringen av denna offentliga tjänst skall bekostas av dem och visar dessutom att den omtvistade avgiften har karaktären av en ersättning.

16 De berörda statistiska uppgifterna är användbara i hela näringslivet, även för de behöriga myndigheterna.

Även om särskilt importörernas och exportörernas konkurrenssituation förbättras handlar det i detta fall om en så allmän och svårbedömbar fördel att den omtvistade avgiften inte skulle kunna betraktas som en ersättning i form av en motprestation för en viss förmån som faktiskt tillhandahålls.

17 Av dessa överväganden framgår att den omtvistade avgiften, i den utsträckning som den läggs på export, är oförenlig med artikel 16 i fördraget.

18 Vad gäller statistikavgiften på import från övriga medlemsstater av varor som omfattas av förordningarna om den gemensamma organisationen av marknader förbjuder bestämmelserna i dessa förordningar uttagande av tullar eller avgifter med motsvarande verkan i handeln mellan medlemsstaterna.

Begreppet "avgift med motsvarande verkan" som är avhängigt av "tull" anges i ovan angivna förordningar och i artiklarna 9, 12 och 13 i fördraget.

Det finns ingenting i dessa förordningar som kan leda till antagandet att avsikten är att ge detta begrepp en annan räckvidd än den som anges i själva fördraget, vilket understryks av att dessa förordningar, med beaktande av de särskilda villkoren vid inrättandet av en gemensam marknad för jordbruksprodukter, iakttar målen i artikel 9–13 i fördraget för vars tillämpning de är avsedda.

19 Enligt artikel 189 i fördraget är dessa förordningar till alla delar bindande och direkt tillämpliga i varje medlemsstat.

Genom överträdelse mot dessa bestämmelser har svaranden därför underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt fördraget.

Rättegångskostnader

20 I enlighet med artikel 69.3 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Svaranden har tappat målet och skall därför bära rättegångskostnaderna.

I målet har domstolen

beaktat rättegångshandlingarna,

hört referentens rapport,

hört parternas muntliga yttranden,

hört generaladvokatens förslag till avgörande,

beaktat Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt dess artiklar 3, 9, 12, 13, 16, 38, 169 och 171,

beaktat protokollet om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol, och

beaktat rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol.

Mot den bakgrunden och på ovan angivna grunder beslutar

DOMSTOLEN

– med avslag på alla övriga mer omfattande eller motstridiga yrkanden – följande:

1) **Genom att vid export till övriga medlemsstater inom gemenskapen ta ut den avgift som avses i artikel 42 i presidentdekretet nr 723 av den 26 juni 1965, har Italien underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 16 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen.**

2) **Genom att vid import från övriga medlemsstater ta ut den avgift som avses i artikel 42 i presidentdekretet nr 723 av den 26 juni 1965 på varor som omfattas av rådets förordningar om vissa gemensamma organisationer av jordbruksmarknader, har Italien underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt bestämmelserna i artikel 189 i EEG-fördraget, i förening med artikel 21.1 i förordning 120/67/EEG, artikel 19.1 i förordning 121/67/EEG, artikel 13.1 i förordning 122/67/EEG, artikel 13.1 i förordning 123/67/EEG, artikel 22.1 i förordning 804/68/EEG, artikel 22.1 i förordning 805/68/EEG, artikel 23.1 i förordning 359/67/EEG och artikel 3.1 i förordning 136/66/EEG.**

3) Svaranden skall ersätta rättegångskostnaderna.

På detta sätt dömt i Luxemburg den 1 juli 1969.

Lecourt Trabucchi Mertens De Wilmars

Donner Strauß Monaco Pescatore

Domen avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 1 juli 1969.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande